

بررسی تاثیر هوش معنوی بر بهبود فرایند یادگیری دانش آموزان دوره ی دوم ابتدایی آموزش و پرورش زهک سمیه آذرنوش آموزگار دبستان کوثر آموزش و پرورش زهک

چکیده

هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی تاثیر گذاری هوش معنوی بر بهبود فرایند یادگیری دانش آموزان دوره ی دوم ابتدایی آموزش و پرورش زهک است که به صورت توصیفی - همبستگی با بهره مندی از پرسشنامه محقق ساخته ی ۳ سوالی ۴ گزینه ای با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۶۵۴ در اسفند ۱۴۰۲ انجام گرفت جامعه ی آماری پژوهش حاضر کل دانش آموزان دوره ی دوم زهک بودند که ۳۲۵ دانش آموز به شیوه ی تصادفی به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند، براساس استنباط های انجام شده که هوش معنوی می تواند بر بهبود فرایند یادگیری دانش آموزان دوره ی دوم ابتدایی اثر بگذارد، پیشنهاد می شود در پژوهش های آتی در ارتباط با ابعاد هوش معنوی برپیشرفت تحصیلی مقالاتی نوشته شود، پیشنهاد می شود در پژوهش های آتی در ارتباط با تاثیر هوش هیجانی برپیشرفت تحصیلی مقاله ای نوشته شود

واژگان کلیدی: هوش معنوی، بهبود یادگیری، دانش آموزان دوره ی دوم ابتدایی زهک

هوش معنوی آخرین هوش شناخته شده توسط بشر می باشد و مختص انسان است. هوش معنوی، هوشی است که از طریق آن مسائل مربوط به معنا و ارزش ها را حل می کنیم، هوشی است که فعالیت ها و زندگی ما را در زمینه ای وسیع تر، غنی تر و معنادار تر قرار می دهد، هوشی است که به ما کمک می کند بفهمیم کدام اقدامات یا کدام مسیر معنادار تر از دیگری است. (خانزاده چرخاب، ۱۳۸۷) این هوش بعنوان عالی ترین نوع هوش، تنها مختص انسان بوده و توانایی های گوناگونی از جمله تحمل سختی ها و مشکلات، صبر، فداکاری، متانت، ایمان به یگانگی خداوند، توانایی تطابق با پیچیدگیها، دشواری ها و تغییرات را به افراد می دهد و لمن، هوش معنوی را به عنوان ظرفیت جستجوی معنایی عمیق برای زندگی و بالا بردن کیفیت انسانیت و زندگی وجودی می داند. هوش معنوی باعث می شود که انسان نسبت به ابعاد وجودی خود، حساس شود (شعبانی، ۱۳۹۴) یادگیری معنا و مفهوم عمیق تری نیز دارد. توانایی یادگیری فقط مربوط به تفکر نیست بلکه شامل ارزش ها، باورها، احساسات و حواس نیز هست. به عبارت دیگر یادگیری فقط شامل یادآوری و به خاطر سپردن نیست بلکه موجب ایجاد ارتباط، تفکر انتقادی، درک، ارتباط ایده ها، تفکر مستقل و انتقال دانش به زمینه های مختلف می شود. توانایی یادگیری تأثیر مستقیمی روی یادگیرنده دارد. (السون، ۱۳۹۰) او به منظور موفقیت شخصی و شغلی، فرصت های بی شماری برای توسعه مهارت های اجتماعی و بین فردی به دست می آورد. یادگیرنده از تجربیات خود برای ایجاد روابط سودمندی استفاده می کند که در زندگی او مفید باشد بنابراین مساله ی اصلی ما در پژوهش حاضر بررسی تاثیر بررسی تاثیر هوش معنوی بر بهبود فرایند یادگیری دانش آموزان ابتدایی دوره ی دوم آموزش و پرورش زهک است.

مبانی نظری:

معنویت و هوشمندی معناگرا بیشتر در مباحث فردی مورد واکاوی و مطالعه قرار گرفته است. بسیاری معنویت را امری شخصی در نظر می‌گیرند و در جستجوی راهی برای بهبود بعد معنوی زندگی افراد هستند. با این وجود به نظر می‌رسد معنویت در محیط کار نیز جایگاه خودش را داشته باشد. از طریق افزایش معنویت سازمانی می‌توان به اهداف تعالی سازمانی نیز دست یازید. در این مطالعه کوشش شده است تا مقوله هوش معنوی در حوزه سازمان و مدیریت مفهوم‌سازی شود. هوش معنوی هوشی است که به واسطه آن سوال سازی در ارتباط با مسائل اساسی و مهم در زندگی می‌پردازیم. به وسیله این هوش می‌توان در زندگی خود تغییراتی را ایجاد کنیم. این هوش برخلاف هوش عقلانی که کامپیوترها هم از آن بهره‌مندند و نیز هوش عاطفی که در برخی از پستانداران رده بالا دیده می‌شود، خاص انسان است. هوش معنوی ظرفیت انسان برای جستجو و پرسیدن سئوالات غایی درباره معنای زندگی و به طور همزمان تجربه پیوند یکپارچه بین هریک از ما و جهانی است که در آن زندگی می‌کنیم. با استفاده از هوش معنوی به حل مشکلات با توجه به جایگاه، معنا و ارزش آن مشکلات می‌پردازیم. هوشی که قادریم توسط آن، به کارها و فعالیت‌هایمان معنا و مفهوم بخشیده و با استفاده از آن بر معنای عملکردمان آگاه شویم و دریابیم که کدام یک از اعمال و رفتارهای مان از اعتبار بیشتری برخوردارند. کدام مسیر در زندگی مان بالاتر و عالی تر است تا آن را الگو و اسوه زندگی خود سازیم. زوهار و مارشال هوش معنوی را یک بعد جدید از هوش انسانی معرفی کردند. به نظر آنها هوش نهایی است و برای حل مسائل مفهومی و ارزشی استفاده می‌شود. هوشمندی معنویت‌گرا زمینه تمام آن چیزهایی است که ما به آنها اعتقاد و باور داریم. سوال‌های جدی در مورد اینکه از کجا آمده ایم، به کجا می‌رویم و هدف اصلی زندگی چیست، از نموده‌های هوشمندی معنویت‌گرا است.

رابطه هوش معنوی و هوش هیجانی

مطالعات متعددی در زمینه رابطه هوش هیجانی و هوش معنوی صورت گرفته است. هوشمندی معنویت‌گرا و هوش هیجانی می‌تواند مکمل یکدیگر در جهت سالم‌سازی زندگی انسان باشد. از سویی، هوشمندی معنویت‌گرا با تقویت معنویات و اعتقادات دینی موجب ثبات صفات پسندیده می‌شود. از سوی دیگر، هوش هیجانی موجب بهبودی روابط اجتماعی و کنترل عواطف و احساسات می‌گردد. بدین ترتیب فرد می‌تواند به سوی کمال حرکت کند. حاجیان و همکاران مقاله‌ای در این زمینه ارائه کرده‌اند. براساس مطالعه حاجیان و همکاران یافته‌ها طبق برآورد تحلیل رگرسیون نشان داد که بین هوش معنوی با هوش هیجانی رابطه وجود دارد. این ارتباط در ابعاد مختلف هوش معنوی و هوش هیجانی مشاهده شد و رابطه معنی‌داری بین آن‌ها وجود داشت.

سوال اصلی پژوهش:

آیا هوش معنوی با یادگیری دانش آموزان دوره ی دوم ابتدایی آموزش و پرورش زهک همبستگی مثبت و معنی داری دارد؟

سوالات فرعی پژوهش:

آیا هوش معنوی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دوره ی دوم ابتدایی آموزش و پرورش زهک همبستگی مثبت و معنی داری دارد؟

آیا هوش معنوی با حضور منظم در کلاس دانش آموزان دوره ی دوم ابتدایی آموزش و پرورش زهک همبستگی مثبت و معنی داری دارد؟

آیا هوش میان فردی با رغبت به درس دانش آموزان دوره ی دوم ابتدایی آموزش و پرورش زهک
همبستگی مثبت ومعنی داری دارد؟

۴. روش پژوهش

هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی تاثیر گذاری هوش بر یادگیری دانش آموزان دوره ی دوم ابتدایی آموزش و پرورش زهککه به صورت توصیفی – همبستگی با بهره مندی از پرسشنامه محقق ساخته ی ۴ سوالی ۴ گزینه ای با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۶۵۴ در اسفند ۱۴۰۲ انجام گرفت جامعه ی آماری پژوهش جامعه ی آماری پژوهش حاضر کل دانش آموزان دوره ی دوم زهک بودند که ۳۲۵ دانش آموز به شیوه ی تصادفی به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند،

۵. بحث اصلی

جدول (۱). بررسی ضریب همبستگی بین هوش معنوی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دوره ی دوم ابتدایی زهک

متغیر	ضریب همبستگی	میزان معنی داری
هوش معنوی	۰/۷۴۳	۰/۰۰۰۱

براساس جدول (۱). بین هوش هوش معنوی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دوره ی دوم ابتدایی زهک همبستگی مثبت معنی داری وجود دارد بنابراین سوال اول دارای جواب مثبت است و هوش معنوی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مقطع ابتدایی موثر است.

جدول (۲). بررسی ضریب همبستگی بین هوش معنوی با حضور منظم دانش آموزان در دوره ی دوم ابتدایی زهک

متغیر	ضریب همبستگی	میزان معنی داری
هوش معنوی	۰/۶۳۴	۰/۰۰۰۱

براساس جدول (۲). بین هوش معنوی با حضور منظم دانش آموزان همبستگی مثبت معنی داری وجود دارد بنابراین سوال دوم دارای جواب مثبت است و هوش معنوی در منظم بودن دانش آموزان موثر است.

جدول (۳). بررسی ضریب همبستگی بین هوش معنوی با رغبت دانش آموزان در دوره ی دوم ابتدایی زهک

متغیر	ضریب همبستگی	میزان معنی داری
هوش معنوی	۰/۸۳۴	۰/۰۰۰۱

براساس جدول (۳). بین هوش معنوی با یادگیری دانش آموزان در دوره ی دوم ابتدایی زهک همبستگی مثبت معنی داری وجود دارد بنابراین سوال سوم دارای جواب مثبت است و هوش معنوی با رغبت دانش آموزان در دوره ی دوم ابتدایی زهک موثر است.

نتیجه گیری:

هوش معنوی را به عنوان ظرفیت جستجوی معنایی عمیق برای زندگی و بالا بردن کیفیت انسانیت و زندگی وجودی می داند. هوش معنوی باعث می شود که انسان نسبت به ابعاد وجودی خود، حساس شود مراحل یادگیری به صورت مداوم در طول زندگی مان اتفاق می افتد و تنها به کلاس درس محدود نمی شود. حفظ دانش جدیدی که به دست آورده ایم، یادگیری خواننده می شود براساس استنباط های انجام شده می توان نتیجه گرفت که هوش معنوی که هوش معنوی می تواند بر بهبود فرایند یادگیری دانش آموزان ابتدایی دوره ی دوم آموزش و پرورش زهک پیشنهاد می شود در پژوهش های آتی در ارتباط با ابعاد هوش معنوی برپیشرفت تحصیلی مقالاتی نوشت پیشنهاد می شود در پژوهش های آتی در ارتباط با تاثیر هوش هیجانی برپیشرفت تحصیلی مقاله ای نوشته شود.

منابع :

شعبانی، جعفر، ۱۳۹۴، هوش معنوی، نشر ساوالان

اشعری، زهرا، ۱۳۸۷، بررسی مفهوم، اصول و روش های تربیت معنوی از دیدگاه علامه طباطبائی، پایان نامه

کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تهران

سهرابی، فرامرز، ناصری، اسماعیل، ۱۳۸۸، بررسی مفهوم و مولفه های هوش معنوی و ساختن ابزاری برای

سنجش آن، پژوهش در سلامت روانشناختی، سوم

Johnson, D. & Johnson, R. (2015) Cooperative Learning methods: A metaanalysis. University of Minnesota

may. Pittman, L. D., & Richmond, A. (2011). University Belonging, Friendship Quality, and

Psychological Adjustment during the Transition to College. Journal of Experimental Education, 76 (2),

343 – 361.

Dorin, Alan and B. Korb; Kevin (2009). Improbable Creativity. Dagstuhl Seminar Proceedings 09291 Computational Creativity : An Interdisciplinary Approach

brown RF, Schutte NS. Direct and indirect relationships between emotional intelligence and subjective fatigue in university students. Journal Psychological Research. 2006; 60(6): 585-93. 14. Smith KB,

McGrath JP, Cummings GG. Emotional intelligence and nursing: An integrative literature review.

International Journal of Nursing Studies 2009; 46(12): 1624-36.

Smith KB, McGrath JP, Cummings GG. Emotional intelligence and nursing: An integrative literature review. International Journal of Nursing Studies 2009; 46(12): 1624-36

Grewal D, Davidson HA. Emotional intelligence and graduate medical education. JAMA 2008; 300(10): 1200-2

Somaye azarnoosh

Abstract

The main purpose of the current research is to investigate the impact of spiritual intelligence on improving the learning process of elementary students of the second year of education in Zahak, which is descriptive-correlational with the benefit of a researcher-made questionnaire with 3 questions and 4 options, with a Cronbach's alpha coefficient of 0.654. It was carried out in Isfand 1402. The statistical population of this research was all the students of the second year of Zahak, 325 students were randomly selected as a statistical sample, based on the conclusions made that spiritual intelligence can improve the learning process of elementary students. It is recommended to write articles in the future research related to the dimensions of spiritual intelligence on academic progress. It is suggested to write an article related to the impact of emotional intelligence on academic progress

Keywords: Spiritual intelligence, learning improvement, students of the second year of elementary school in Zahak “,”.